

**Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Brzegu Spółka z o.o.
informuje:**

Uchwałą nr LVIII/413/14 Rady Miejskiej Brzegu z dnia 24 października 2014r. przedłuża się na okres jednego roku, tj. od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. czas obowiązywania dotychczasowych taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków zatwierdzonych uchwałą nr XLVII/300/13 Rady Miejskiej Brzegu z dnia 29 listopada 2013r. obowiązujących na terenie:

- Gminy Miasta Brzeg w zakresie dostawy wody i odbioru ścieków,
- Gminy Olszanka w zakresie dostawy wody do wsi Krzyżowice i Obórki oraz odbioru ścieków z sołectw: Krzyżowice, Janów, Obórki, Olszanka i Pogorzela,
- Gminy Lubsza w zakresie odbioru ścieków z sołectw: Pisarzowice, Michałowice, Myśliborzyce, Szydłowice, Błota, Dobrzyń, Leśna Woda, Czepielowice, Kościerzycy, Lubsza, Piastowice i Garbów,
- Gminy Skarbimierz w zakresie odbioru ścieków z sołectw: Brzezina, Lipki, Pępcice, Skarbimierz, Osiedle Skarbimierz, Zielęcice, Kopanie, Prędocin, Zwanowice, Kruszyna, Bierzów, Łukowice Brzeskie i Małujowice,
- Gminy Oława w zakresie odbioru ścieków z sołectw: Bystrzyca, Janików, Stary Górnik i Stary Otok,
- Miasta i Gminy Lewin Brzeski w zakresie odbioru ścieków z sołectw: Łosiów i Strzelniki

WODA

w **zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę** wyłoniono cztery taryfowe grupy odbiorców usług:

Grupa W1. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. w szczególności gospodarstwa domowe (budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne), odbiorcy usługowi, handel, przemysł, instytucje użyteczności publicznej, w rozliczeniach na podstawie wskazań wodomierza głównego, korzystający wyłącznie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę,

Grupa W2. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. w szczególności gospodarstwa domowe (budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne), odbiorcy usługowi, handel, przemysł, instytucje użyteczności publicznej, w rozliczeniach na podstawie wskazań wodomierza głównego, korzystający z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,

Grupa W3. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. w szczególności gospodarstwa domowe, odbiorcy usługowi, handel, przemysł, instytucje użyteczności publicznej w rozliczeniach z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym,

Grupa W4. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. w szczególności gospodarstwa domowe, odbiorcy usługowi, handel, przemysł, instytucje użyteczności publicznej oraz gmina na cele określone w art. 22 ustawy rozliczani według wodomierza dodatkowego, mierzącego ilość wody bezwrotnie zużytej.

Tabela 1

Wysokość cen i stawek opłat dotycząca zbiorowego zaopatrzenia w wodę w okresie obowiązywania taryf - od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. (w złotych):

Lp.	Taryfowa grupa odbiorców	Cena zł/m ³		Stawka opłaty abonamentowej zł/punkt poboru/okres rozliczeniowy	
		netto	brutto	netto	brutto
0	1	2	3	4	5
1	Grupa W1. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. w szczególności gospodarstwa domowe (budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne), odbiorcy usługowi, handel, przemysł, instytucje użyteczności publicznej, w rozliczeniach na podstawie wskazań wodomierza głównego, korzystający wyłącznie z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę	3,58	3,87	6,17	6,66
2	Grupa W2. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. w szczególności gospodarstwa domowe (budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne), odbiorcy usługowi, handel, przemysł, instytucje użyteczności publicznej, w rozliczeniach na podstawie wskazań wodomierza głównego, korzystający z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków	3,58	3,87	0,94	1,02
3	Grupa W3. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. w szczególności gospodarstwa domowe, odbiorcy usługowi, handel, przemysł, instytucje użyteczności publicznej w rozliczeniach z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym	3,58	3,87	3,50	3,78
4	Grupa W4. Odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. w szczególności gospodarstwa domowe, odbiorcy usługowi, handel, przemysł, instytucje użyteczności publicznej oraz gmina na cele określone w art. 22 ustawy rozliczani według wodomierza dodatkowego, mierzącego ilość wody bezpowrotnie zużytej	3,58	3,87	3,50	3,78

ŚCIEKI

W zakresie działalności **zbiorowego odprowadzania ścieków** wyłoniono taryfowe grupy odbiorców usług uwzględniając parametry jakościowe odprowadzanych ścieków oraz sposób ich odprowadzania.

W zakresie odprowadzania ścieków wyszczególnia się następujące taryfowe grupy odbiorców usług:

Grupa K1. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym kanalizacją grawitacyjną - ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub

funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków, odprowadzane kanalizacją grawitacyjną ze Strefy I, **Grupa K2. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym kanalizacją grawitacyjno-tłoczną** - ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków, odprowadzane kanalizacją grawitacyjno – tłoczną ze Strefy I,

Grupa K3. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym kanalizacją grawitacyjno-tłoczną - ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków, odprowadzane kanalizacją grawitacyjno – tłoczną ze Strefy II,

Grupa K4. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług - ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków, odprowadzane za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług,

Grupa K5. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt Spółki - ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków, odprowadzane za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt Spółki,

Grupa K6. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym w rozliczeniach z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym w Strefie II - ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków,

Grupa K7. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją grawitacyjną – mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, odprowadzane kanalizacją grawitacyjną ze Strefy I,

Grupa K8. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją grawitacyjno – tłoczną – mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, odprowadzane kanalizacją grawitacyjno-tłoczną ze Strefy I,

Grupa K9. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją grawitacyjno – tłoczną – mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, odprowadzane kanalizacją grawitacyjno-tłoczną ze Strefy II,

Grupa **K10. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług** – mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, odprowadzane za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług,

Grupa **K11. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt Spółki** – mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, odprowadzane za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt Spółki,

Grupa **K12. Dostawcy odprowadzający ścieki przemysłowe kanalizacją grawitacyjną** - ścieki odprowadzane przez dostawców z nieruchomości, na terenie której prowadzona jest działalność gospodarcza, czyli ścieki, które są odprowadzane z jednostek usługowych, handlowych i przemysłowych i są ściekami o podwyższonych parametrach fizyko-chemicznych i gdzie woda zużywana jest do celów technologicznych, odprowadzane kanalizacją grawitacyjną ze Strefy I,

Grupa **K13. Dostawcy odprowadzający ścieki przemysłowe kanalizacją grawitacyjno-tłoczną** - ścieki odprowadzane przez dostawców z nieruchomości, na terenie której prowadzona jest działalność gospodarcza, czyli ścieki, które są odprowadzane z jednostek usługowych, handlowych i przemysłowych i są ściekami o podwyższonych parametrach fizyko-chemicznych i gdzie woda zużywana jest do celów technologicznych, odprowadzane kanalizacją grawitacyjno-tłoczną ze Strefy I,

Grupa **K14. Dostawcy odprowadzający ścieki przemysłowe kanalizacją grawitacyjno-tłoczną** - ścieki odprowadzane przez dostawców z nieruchomości, na terenie której prowadzona jest działalność gospodarcza, czyli ścieki, które są odprowadzane z jednostek usługowych, handlowych i przemysłowych i są ściekami o podwyższonych parametrach fizyko-chemicznych i gdzie woda zużywana jest do celów technologicznych, odprowadzane kanalizacją grawitacyjno-tłoczną ze Strefy II,

Grupa **K15. Dostawcy odprowadzający ścieki przemysłowe kanalizacją za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług** - ścieki odprowadzane przez dostawców z nieruchomości, na terenie której prowadzona jest działalność gospodarcza, czyli ścieki, które są odprowadzane z jednostek usługowych, handlowych i przemysłowych i są ściekami o podwyższonych parametrach fizyko-chemicznych i gdzie woda zużywana jest do celów technologicznych, odprowadzane za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług.

Definicje:

Strefa I – dotyczy ścieków odprowadzanych z granic miasta Brzeg,

Strefa II – dotyczy ścieków odprowadzanych z terenów poza granicami miasta Brzeg.

Tabela 2

Wysokość cen i stawek opłat dotycząca zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie obowiązywania taryf - od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. (w złotych):

Lp.	Taryfowa grupa odbiorców	Cena zł/m ³		Stawka opłaty abonamentowej zł/punkt poboru/okres rozliczeniowy	
		netto	brutto	netto	brutto
0	1	2	3	4	5
1	Grupa K1. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym kanalizacją grawitacyjną ze Strefy I	4,80	5,18	5,61	6,06
2	Grupa K2. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym kanalizacją grawitacyjno-tłoczną ze Strefy I	4,80	5,18	9,90	10,69
3	Grupa K3. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym kanalizacją grawitacyjno-tłoczną ze Strefy II	4,80	5,18	11,02	11,90
4	Grupa K4. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług	4,80	5,18	15,00	16,20
5	Grupa K5. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt Spółki	4,80	5,18	26,12	28,21
6	Grupa K6. Gospodarstwa domowe i instytucje użyteczności publicznej odprowadzające ścieki o charakterze bytowym w rozliczeniach z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym ze Strefy II	4,80	5,18	3,50	3,78
7	Grupa K7. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją grawitacyjną ze Strefy I	6,19	6,69	5,61	6,06
8	Grupa K8. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją grawitacyjno – tłoczną ze Strefy I	6,19	6,69	9,90	10,69
9	Grupa K9. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją grawitacyjno – tłoczną ze Strefy II	6,19	6,69	11,02	11,90

10	Grupa K10. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług ze Strefy II	6,19	6,69	15,00	16,20
11	Grupa K11. Dostawcy odprowadzający ścieki komunalne kanalizacją za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt Spółki	6,19	6,69	26,12	28,21
12	Grupa K12. Dostawcy odprowadzający ścieki przemysłowe kanalizacją grawitacyjną ze Strefy I	7,58	8,19	5,61	6,06
13	Grupa K13. Dostawcy odprowadzający ścieki przemysłowe kanalizacją grawitacyjno-tłoczną ze Strefy I	7,58	8,19	9,90	10,69
14	Grupa K14. Dostawcy odprowadzający ścieki przemysłowe kanalizacją grawitacyjno-tłoczną ze Strefy II	7,58	8,19	11,02	11,90
15	Grupa K15. Dostawcy odprowadzający ścieki przemysłowe kanalizacją za pośrednictwem przydomowych przepompowni ścieków ze Strefy II, których zasilanie energetyczne odbywa się na koszt odbiorców usług	7,58	8,19	15,00	16,20

* Do cen i stawek opłat netto, określonych w kolumnie 2 i 4 w tabeli 1 i w tabeli 2 doliczono obowiązujący podatek od towarów i usług (VAT), zgodnie z § 2 pkt 9-11 rozporządzenia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami stawka podatku VAT wynosi 8%.

Przy rozliczeniach za dostarczoną wodę obowiązuje taryfa dwuczłonowa składająca się z:

- ceny wyrażonej w zł/m³,
- stawek opłaty abonamentowej, płaconej za każdy okres rozliczeniowy bez względu na faktyczny pobór wody. Stawka opłaty abonamentowej wyrażona jest w zł/odbiorcę/okres rozliczeniowy. Stawka opłaty abonamentowej dotyczy każdej nieruchomości wyposażonej w wodomierz główny, bez względu na to, że kilka nieruchomości jest w posiadaniu jednego odbiorcy usług.

W przypadku poboru wody na cele określone w art. 22 ustawy, tj. za:

- 1) wodę pobraną z publicznych studni i źródeł ulicznych,
- 2) wodę zużytą do zasilania publicznych fontann i na cele przeciwpożarowe,
- 3) wodę zużytą do zraszania publicznych ulic i publicznych terenów zielonych,

obowiązuje cena wyrażona w zł/m³, jak dla wszystkich odbiorców.

Niniejsza taryfa nie zawiera stawki opłaty abonamentowej w rozliczeniach na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody, ponieważ tzw. ryczałt na terenie gmin nie występuje.

W rozliczeniach za odebrane ścieki obowiązuje taryfa dwuczłonowa składająca się z:

- 1) ceny wyrażonej w zł/m³,
- 2) stawek opłaty abonamentowej, płaconej za każdy okres rozliczeniowy bez względu na faktyczne dostarczanie ścieków przez odbiorcę usług. Stawka opłaty abonamentowej wyrażona jest w zł/odbiorcę/okres rozliczeniowy. Stawka opłaty abonamentowej dotyczy każdej nieruchomości wyposażonej w wodomierz główny, bez względu na to, czy kilka nieruchomości jest w posiadaniu jednego odbiorcy usług.

Tabela 3

Wysokość stawek opłat za przyłączenie do urządzeń wodociągowo - kanalizacyjnych w okresie obowiązywania taryf - od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. (w złotych):

Lp.	Wyszczególnienie	stawka		Jednostka miary
		netto	brutto	
0	1	2	3	4
1	stawka opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowych	128,71	139,01	zł/przyłączenie
2	stawka opłaty za przyłączenie do urządzeń kanalizacyjnych	196,31	212,01	zł/przyłączenie
3	stawka opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowo - kanalizacyjnych	220,09	237,70	zł/przyłączenie

Powyższe stawki zawierają koszty przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług, zgodnie z § 5 pkt 7 rozporządzenia.

Stawka opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych, będących w posiadaniu Spółki, wyrażona jest w złotych za przyłączenie. Opłata ta pobierana jest jednorazowo za przyłączenie i wynika ona z bezpośrednich kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług, takich jak m.in. koszty zużytej wody, zadymiania, wynagrodzeń pracownika, dojazdów.

¹ Do cen i stawek opłat netto, określonych w kolumnie 3 w tabeli 1 i kolumnach 2 i 4 w tabeli 2 oraz w tabeli 3 kolumnie 2 doliczono obowiązujący podatek od towarów i usług (VAT), zgodnie z § 2 pkt 9-11 rozporządzenia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami stawka podatku VAT wynosi 8%.

Stawki opłat za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych Spółki, w okresie obowiązywania taryf - od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. (w złotych):

Tabela 4

Jednostkowe stawki opłat za jeden kilogram substancji, w tym substancji wyrażonych jako wskaźnik

L.p.	Wskaźniki	Jedn. miary	Stawki opłat za ładunek zanieczyszczeń	
			netto	brutto
0	1	2	3	4
1	BZT ₅	zł/kg	2,06	2,22
2	CHZT cr	zł/kg	1,24	1,34
3	Zawiesina ogólna	zł/kg	0,38	0,41
4	Substancje rozpuszczone	zł/kg	0,38	0,41
5	Azot amonowy	zł/kg	2,06	2,22
6	Fosfor ogólny	zł/kg	5,31	5,73
7	Siarczany	zł/kg	0,38	0,41
8	Substancje ekstrahujące się eterem naftowym	zł/kg	36,09	38,98

Pozostałe wskaźniki - 10% wartości podanych w zał. do rozporządzenia w sprawie wysokości jednostkowych stawek kar za przekroczenia warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (Dz. U. z 2005 r. Nr 260, poz. 2177).

Tabela 5

Wysokość opłat za przekroczenie dopuszczalnego stanu ścieków

L.p.	Wielkość przekroczenia	Jedn. miary	Wartość opłaty	
			netto	brutto
0	1	2	3	4
1	odczyn (pH) jest wyższy od górnej lub niższy od dolnej wartości dopuszczalnej o mniej niż 0.5 pH	m ³	1,03	1,11
2	odczyn (pH) jest wyższy od górnej lub niższy od dolnej wartości dopuszczalnej o 0.5 do 1.5 pH	m ³	2,58	2,79
3	odczyn (pH) jest wyższy od górnej lub niższy od dolnej wartości dopuszczalnej o 1.5 do 2.5 pH	m ³	5,16	5,57
4	odczyn (pH) jest wyższy od górnej lub niższy od dolnej wartości dopuszczalnej o 2.5 i więcej pH	m ³	10,00	10,80
5	temperatura przekracza wielkość dozwoloną o mniej niż 5° C	m ³	0,51	0,55
6	temperatura przekracza wielkość dozwoloną o 5° C i więcej	m ³	1,03	1,11

W tabeli 4 i tabeli 5 zestawione są wysokości stawek opłat za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych Spółki. Stawki opłat będą miały zastosowanie w przypadku przekroczeń parametrów jakości i stanu ścieków, określonych w umowie na odprowadzanie ścieków.

Do stawek opłat określonych w taryfie w tabeli 3 kolumnie 2 i w kolumnach 3 tabel 4-5 doliczono podatek od towarów i usług (VAT).